

Vedr: Bemærkninger til kontrahøring fra SGAV vedrørende klage over fredning af Brødebækken

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har indgivet en kontrahøring vedrørende klage over fredning af Brødebækken.

Dansk Skovforening vil på vegne af Gisselfeld Kloster anføre følgende:

Som beskrevet i vores høringssvar af 11. marts 2025, så mener vi, at begrundelsen for klagen fra Danmarks Naturfredningsforening og ligeledes begrundelsen i kontrahøringen fra SGAV er så grundlæggende forskellig fra den oprindelige fredningsbegæring, at der reelt ikke vil være tale om en to-instansbehandling, såfremt klagesagen behandles af Miljø og Fødevareklagenævnet.

Hertil kommer, at de nye forhold, som inddrages i klagesagen, er af særdeles principiell og omfattende karakter, hvilket også burde understøtte, at der reelt er tale om en ny fredningssag.

Det undrer os, at SGAV ikke forholder sig til dette, og for den sags skyld de øvrige argumenter, vi har fremført i vores høringssvar.

SGAVs begrundelse for at ønske klagesagen behandlet er følgende;

1: "Styrelsen bemærker, som det fremgår af klagen, at fredningsafgørelsen alene omfatter det areal, hvor der i forvejen er tinglyst en permanent aftale om urørt skov. På arealerne, der ikke er omfattet af fredningsafgørelsen, sker der tiltag for biodiversiteten, men aftalerne er af midlertidig karakter, da de kan opsiges".

2: "Kort før Fredningsnævnet traf afgørelse i sagen, blev det pågældende område klassificeret blandt de 149 vigtigste naturområder for biodiversiteten i KU's rapport "Mere, bedre og større natur i Danmark". Det er områder, hvor forskerne vurderer, at "de til sammen udgør et optimalt og arealmæssigt omkostningseffektivt netværk af områder i Danmark, hvor flest mulige arter er dækket af indsatsen. Disse områder alene vil bidrage med natur på et areal svarende til 16 % af Danmarks areal."

3: Med henblik på en varig sikring af biodiversiteten i området anbefaler Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ser nærmere på at frede et større område.

Vi stiller os grundlæggende undrende over for indholdet af SGAVs kontrahering. Dels er det forvaltningsmæssigt problematisk, at grundlaget for klagesagen er så markant anderledes end i den oprindelige fredningssag, dels er det betænkeligt, at SGAVs bemærkninger er generelle betragtninger om behovet for at styrke natur og biodiversitet i Danmark frem for at forholde sig konkret til fredningsnævnets afgørelse og det øvrige materiale i sagen.

SGAVs begrundelse knytter sig alene til en rapport udarbejdet af forskere fra Københavns Universitet med finansiering fra private aktører. Rapporten er et partsindlæg i en bred samfundsmæssig debat om natur og biodiversitet. Rapporten har således ikke nogen myndighedsforankring, og den forholder sig på ingen måde til den konkrete fredningssag.

Sådanne generelle rapporter med et samfundsdebatende sigte bør ikke kunne danne grundlag for konkrete fredningssager. Endvidere er fredning ikke noget proportionalt eller egnet instrument til at indfri generelle samfundsmæssige målsætninger. Vi vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, om fredningsbestemmelsen overhovedet er tiltænkt anvendelse i sådanne situationer.

I givet fald kan alle arealer, hvor lodsejeren aktivt har bidraget til at fremme natur og biodiversitet blive genstand for en fredningssag. Det er en særdeles vidtgående forståelse af fredningsbestemmelsen. I parentes bemærket vil det næppe tilskynde lodsejere til fremover at udvirke tiltag, der fremmer natur og biodiversitet.

Rapporten udpeger 149 konkrete arealer i Danmark, hvor der anbefales beskyttelse af natur og biodiversitet. Det er principielt betænkeligt, hvis sådanne arealudpegninger pludselig kan anvendes som grundlag for konkrete fredningssager. Det vil således have ganske indgribende betydning i form af ejendomsværditab for de konkrete lodsejere, som er bosiddende i de pågældende områder, eftersom de pludselig er mere udsatte for at blive ramt af en fredningssag.

Brug af fredningsinstrumentet er særdeles indgribende for den enkelte lodsejer og sker i givet fald på ekspropriationslignende vilkår. Myndighedens bemærkninger bør derfor forholde sig til sagens samlede materiale, høringssvar m.v., og inddrage en bredere vifte af forvaltningsretlige kriterier og grundlæggende hensyn som skal være til stede for at gennemføre en fredning, herunder proportionalitet, aktualitet og nødvendighed.

Eksempelvis er det svært at få øje på det aktuelle trusselsbillede, når den ansvarlige naturplejemyndighed i sagen, Faxe Kommune, igennem hele sagsforløbet har afvist at anerkende trusselsbilledet mod de store naturværdier, ligesom Danmarks Naturfredningsforening flere gange har medgivet, at området er velforvaltet. Det er med andre ord på grund af lodsejer, og ikke på trods af lodsejer at de store naturværdier findes i området.

Ligeledes udfordrer det også proportionaliteten at skride til en fredning, når der ikke forudgående har været dialog eller henvendelser til lodsejer om frivillige aftaler. Navnlig når selvsamme lodsejer netop har en lang historik for at indgå sådanne aftaler om blandt andet hasselmusvenlig drift, naturgenopretning i større områder og udlægning til urørt skov.

Det bidrager ikke til sagens oplysning, at SGAV ikke forholder sig til sådanne konkrete forhold, men i stedet baserer sig på ensidig henvisning til en rapport, der er et partsindlæg i en bred samfundsmæssig debat om natur og biodiversitet.

Afslutningsvis vil vi også gerne understrege, at et samlet skovbrug ser med stor bekymring på denne sag, da den baserer sig på en fundamental ændring i grundlaget for at rejse fredningssager, hvilket risikerer at reducere lysten og incitamentet til at fremme natur og biodiversitet markant hos alle skovejere i Danmark.

Vi opfordrer derfor til, at SGAV genovervejer sin anbefaling om, at Miljø og Fødevareklagenævnet "ser nærmere på at frede et større område", og at dette i givet fald bør anlægges og behandles som en ny fredningssag.

Med venlig hilsen

Anders Frandsen

Direktør

30488450

af@danskskovforening.dk

Jens Risom

Adm. Direktør, Godsforvalter, Gisselfeld Kloster

40171187

jr@gisselfeld-kloster.dk